

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 maja 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Siniochy PLH060086

Zgodnie z art. 28 ust.1 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 27a *ustawy o ochronie przyrody* sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.*

Zgodnie z art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Stosownie do art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody* sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody*) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*).

Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Siniochy PLH060086 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21

maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE L 206/7 z dnia 22.07.1992) i uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW). Został zatwierdzony decyzją Komisji z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) Dz.Urz.U.E.L.2011.33.146.

Obecnie status prawny obszaru określa decyzja Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 r., Nr 350, poz. 287).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Dolina Górnej Siniochy PLH060086 został wyznaczony dla ochrony następujących siedlisk i gatunków:

- 6410 Zmieszane łąki trzęślicowe
- 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre*
- 1059 Modraszek telejus *Maculinea teleius*
- 1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausitous*
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Kody zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty - Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Górnej Siniochy PLH060086 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 .

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dz.U.U.E.L92.206.7, Dz.U.U.E-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą było Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Siniochy PLH060086, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 4) obszar pokrywa się w części z obszarem Nadleśnictwa Tomaszów, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,

5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w przypadku siedliska przyrodniczego starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (3150) najważniejsze wynikają z: biotycznych i abiotycznych procesów naturalnych, zanieczyszczeń oraz występowania gatunków zaborczych oraz – potencjalnie – z użytkowania zasobów biologicznych. Wymienia się tu następujące zagrożenia:

- istniejące: zmiana składu gatunkowego (sukcesja), eutrofizacja (naturalna), nierodzone gatunki zaborcze, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem;
- potencjalne: wędkarstwo.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń istniejących w przypadku siedliska przyrodniczego 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) najważniejsze wynikają z: rolnictwa, leśnictwa, modyfikacji systemu naturalnego, biotycznych i abiotycznych procesów naturalnych i zanieczyszczeń środowiska oraz – potencjalnie – również z urbanizacji. Wymienia się tutaj następujące zagrożenia:

- istniejące: intensyfikacja rolnictwa, usuwanie trawy pod grunty orne, zaniechanie/brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej, osuszanie terenów, zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime), rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, nawożenie /nawozy sztuczne/;
- potencjalne: zmiana sposobu uprawy, wieloletnie uprawy niedrzewne, produkcja biopaliw, zalesianie terenów otwartych, urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe, osuszanie terenów.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń istniejących w przypadku gatunku 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre* najważniejsze wynikają z: rolnictwa, leśnictwa, modyfikacji systemu naturalnego, biotycznych i abiotycznych procesów naturalnych i oraz – potencjalnie – również z zanieczyszczenia środowiska i urbanizacji. Wymienia się tutaj następujące zagrożenia:

- istniejące: intensyfikacja rolnictwa, usuwanie trawy pod grunty orne, zaniechanie/brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej, osuszanie terenów, zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime);
- potencjalne: rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, nawożenie /nawozy sztuczne/, zmiana sposobu uprawy, wieloletnie uprawy niedrzewne, produkcja biopaliw, zalesianie terenów otwartych, urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe, osuszanie terenów.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń istniejących w przypadku gatunków motyli: 1059 Modraszek telejus *Maculinea teleius*, 1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausitous*, 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* i 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* najważniejsze wynikają z: rolnictwa, leśnictwa, modyfikacji systemu naturalnego, biotycznych i abiotycznych procesów naturalnych oraz – potencjalnie – również z zanieczyszczenia środowiska i urbanizacji. Wymienia się tutaj następujące zagrożenia:

- istniejące: intensyfikacja rolnictwa, usuwanie trawy pod grunty orne, zaniechanie / brak koszenia, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej, zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime), wypalanie, osuszanie terenów;
- potencjalne: rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, zmiana sposobu uprawy, nawożenie /nawozy sztuczne/, wieloletnie uprawy niedrzewne, produkcja biopaliw, zalesianie terenów otwartych, zmniejszenie wymiany materiału genetycznego, urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe i osuszanie terenów oraz wypalanie.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Wskazane działania ochronne w przypadku siedliska przyrodniczego mają na celu:

- utrzymanie lub modyfikację metod gospodarowania rolniczego,

- poprawę stanu siedliska,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania obecnego sposobu użytkowania łąk,
- zabezpieczenie siedliska przed zmianą sposobu użytkowania.

Wskazane działania ochronne w przypadku gatunku rośliny mają na celu:

- utrzymanie lub modyfikację metod gospodarowania rolniczego,
- przywrócenie warunków w celu uzyskania powierzchni i populacji gatunku na właściwym poziomie,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania obecnego sposobu użytkowania łąk,
- zabezpieczenie siedliska gatunku przed zmianą sposobu użytkowania.

Wskazane działania ochronne w przypadku gatunków motyli mają na celu:

- utrzymanie lub modyfikację metod gospodarowania rolniczego,
- uzyskanie powierzchni i populacji gatunków na właściwym poziomie,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania obecnego sposobu użytkowania łąk,
- zabezpieczenie siedliska gatunku przed zmianą sposobu użytkowania,
- zapewnienie łączności pomiędzy poszczególnymi populacjami

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą przede wszystkim z:

- utrzymaniem dotychczasowego sposobu użytkowania,
- odpowiednią techniką i terminami koszenia oraz realizacją wymogów programu rolno środowiskowego;
- zachowaniem osłon przed wiatrem (zakrzaczenia).

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania populacji poszczególnych gatunków zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony w Obszarze, według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Podczas prac nad projektem planu zadań ochronnych nie uznano za zasadne wprowadzania zmian w istniejących dokumentach planistycznych. Dokumentami, które przeanalizowano były:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Sitno zatwierdzony Uchwałą Nr XLV/215/2002 Rady Gminy Sitno z dnia 245 września 2002 r. (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego Nr 129, poz. 2719 z dnia 30 października 2002 r.);
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sitno uchwałą Nr XVII/85/1999 Rady Gminy Sitno z dnia 28 grudnia 1999 r., ze zmianami wprowadzonymi uchwałą NR XXXIX/235/2009 Rady Gminy Sitno z dnia 3 grudnia 2009 r.;
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Miączyn zatwierdzony Uchwałą Nr VIII/48/2003 Rady Gminy Miączyn z dnia 28.11.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 1, poz. 471 z dnia 11.02.2004 r.).
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miączyn zatwierdzone uchwałą Nr XIX/94/00 Rady Gminy Miączyn z dnia 26 września 2000r
- Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WST III.6320.5.11.2012.PS, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

W trakcie procesu planistycznego, przeprowadzono dwa spotkania dyskusyjne oraz jedno spotkanie terenowe, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Spotkania te przeprowadzono w następujących terminach: 1 sierpnia 2012 r. (Urząd Gminy Miączyn Miączyn 107, 22-455 Miączyn), 7 września 2012 r. (spotkanie terenowe, gmina Miączyn, gmina Sitno) oraz 25 października 2012 r. (Urząd Gminy Miączyn Miączyn 107, 22-455 Miączyn). Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Zamościu, Urzędów Gmin: Miączyn i Sitno, Nadleśnictw: Tomaszów, Krasnystaw, Strzelce, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie o/Zamość, Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biura Powiatowego w Zamościu, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o/Lublin, Gminnej Spółki Wodnej w Sitnie, Polskiego Związku Wędkarskiego, Polskiego Związku Łowieckiego, rolników, przedsiębiorców, a także organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele lokalnych mediów.

Obwieszczeniem z dnia 20 lutego 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej („Dziennik Wschodni”) w dniu 17 października 2014 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych w Zamościu – w dniach 8-30 października 2013 r. oraz Urzędów Gmin: Miączyn – 8-30 października 2013 r. oraz Sitno: 8-30 października 2013 r.

W trakcie konsultacji wpłynęły następujące uwagi i wnioski Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- a) usunięcie z zarządzenia zapisów dotyczących siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, gdyż nie jest ono przedmiotem ochrony w obszarze – uwagę uwzględniono,
 - b) należy doprecyzować opis zagrożenia B01.01 zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) w przypadku gatunku 1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausitous* – uwagę uwzględniono,
 - c) należy zweryfikować opis zagrożenia J01.01 wypalanie w przypadku gatunku 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* i 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* – uwagę uwzględniono,
 - d) należy usunąć zapis „zgodnie z wymogami dla dopłaty z tytułu wsparcia bezpośredniego do gospodarki rolnej” z działań ochronnych – uwagę uwzględniono,
 - e) należy poprawić sposób zapisu działania ochronnego dotyczącego koszenia – uwagę uwzględniono,
 - f) należy zmienić podmiot odpowiedzialny za monitoring realizacji działań ochronnych z „GIOŚ, ARiMR” na RDOŚ w Lublinie – uwagę uwzględniono,
 - g) należy uzupełnić zapisy dotyczące działań ochronnych dla gatunku 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* – uwagę uwzględniono,
- Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa:

- a) należy usunąć ARiMR jako podmiot odpowiedzialny za monitoring realizacji działań ochronnych oraz monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony (szablon dokumentacji PZO) – uwagę uwzględniono.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. znak: PN-I.0522.9.2014.GK.

Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat pokryje się z wysokością rekompensat wypłacanych w postaci dopłat rolno środowiskowych. Koszt działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony wyliczono na 23 tys. zł.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. tj. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, Nadleśnictwo Tomaszów oraz właścicieli gruntów prywatnych. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.